

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea normelor metodologice privind activitatea echipelor mobile ale Serviciului Vamal

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al proiectului de act normativ este Serviciul Vamal.

b. Categoria actului normativ propus este hotărâre a Guvernului, ceea ce corespunde art. 102 din Constituție, art. 10 din Legea privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale nr. 317-XV din 18.07.2003.

c. Scopul promovării proiectului. Prin Legea nr. 324 din 23 decembrie 2013 au fost operate modificări în Codul Vamal fiind introduse noi reglementări în activitatea echipelor mobile. Alin. (7) al art. 189/1 din Codul Vamal prevede că normele metodologice pentru organizarea și desfășurarea activității echipelor mobile, precum și modelul de acte, legate de controlul efectuat de echipe mobile și de înregistrare rezultatelor, se stabilesc de Guvern. Astfel, prin proiect se propune aprobarea Normelor metodologice privind activitatea echipelor mobile ale Serviciului Vamal și abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 108 din 30.01.2006 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea echipelor mobile ale Serviciului Vamal.

d. Suficiența argumentării. Deși la general, scopul proiectului este unul clar definit, totuși unele norme din proiect sunt redactate cu incertitudine în ceea ce privește implementarea și aplicabilitatea acestora. Unele aspecte importante din activitatea echipelor mobile nu sunt reglementate în proiect, acestea fiind lăsate la discreția Serviciului Vamal. Astfel, în proiect nu sunt prevăzute criteriile pentru angajarea persoanelor în echipele mobile. De asemenea, nu este reglementată procedura prezentării de către echipele mobile a rapoartelor privind obiectele controlate și rezultatele obținute. Însă, alin. (7) al art. 189/1 din Codul Vamal prevede că modelul actelor legate de controlul efectuat de echipele mobile și de înregistrarea rezultatelor se stabilesc de Guvern. Un aspect important reprezintă procedura contestării acțiunilor / inacțiunilor ofițerilor echipelor mobile care, la fel, nu este reglementată în proiect. Elaborarea proiectului derivă din necesitatea asigurării cadrului legal național cu norme clare, concise care vor avea menirea de a asigura într-un mod transparent activitatea echipelor mobile. Cu atât mai mult că activitatea acestora vizează drepturile și libertățile cetățenilor, garantate prin Constituția și legislația Republicii Moldova.

În opinia noastră, redacția actuală a proiectului nu conține norme și proceduri specifice detaliate care să contribuie efectiv la organizarea unei activități transparente a echipelor mobile, ci dimpotrivă există riscul derulării unei proceduri neclare care va crea posibilități pentru activități cu potențial coruptibil.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului nu promovează și nu prejudiciază careva interese de grup sau individuale în lipsa justificării interesului public.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

Prevederile proiectului urmează a fi conformate cerințelor articolului 6 din Legea nr. 90 - XVI din 25 aprilie 2008 cu privire la prevenirea și combaterea corupției, în scopul organizării cât mai transparente a activității echipelor mobile.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Proiectul este plasat pe pagina web a Serviciului Vamal în Internet.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Pct. 7, pct. 8, lit. b), pct. 9, lit. a) și pct. 11 din proiectul Normelor metodologice privind activitatea echipelor mobile ale Serviciului Vamal

Pct. 7 din proiect prevede că echipele mobile sunt subdiviziuni speciale operative ale Serviciului Vamal, care sunt organizate în Secția echipe mobile. Secția echipe mobile include Centrul de Coordonare al echipelor mobile. În conformitate cu pct. 8 lit. b) și pct. 9 lit. a) din proiect Secția echipe mobile coordonează și controlează activitatea echipelor mobile prin intermediul Centrului de coordonare al echipelor mobile. Concomitent pct. 11 stabilește că în

cadrul Centrului de coordonare al echipelor mobile pot activa reprezentanții organelor vamale, instituțiilor de stat și a altor autorități competente din alte țări, organizații internaționale în domeniul vamal, în cazul organizării controalelor în comun. Aceste prevederi sînt în contradicție cu prevederile alin. (6) al art. 189/1 din Codul Vamal, care stipulează că nici o autoritate publică nu este în drept să oprească și să controleze echipele mobile, precum și vehiculele însoțite de ele în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu, decît prin hotărîre a instanței de judecată numai după pornirea urmăririi penale și în condițiile Codului de procedură penală.

Recomandarea: Recomandăm autorului de a revedea atribuțiile Centrului de Coordonare al echipelor mobile în scopul stabilirii limitei competențelor acestuia ce ține de efectuarea controlului activității echipelor mobile.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Pct. 4 din proiectul Normelor metodologice privind activitatea echipelor mobile ale Serviciului Vamal

Punctul 4 din proiect prevede că echipele mobile sunt în drept să antreneze specialiști și experți din organele de drept și de control, din diferite unități economice pentru acordarea asistenței la efectuarea controlului vamal, în conformitate cu art. 202/12 din Codul Vamal. Dat fiind faptul că prin proiect se aprobă norme metodologice a activității echipelor mobile, autorul urmează să stabilească în ce cazuri și din care domenii se antrenează specialiștii, procedura de selectare a acestora, ținînd cont că cheltuielile suportate în legătură cu antrenarea specialiștilor și a experților sunt acoperite de organele vamale.

Recomandarea: În scopul evitării posibilelor cheltuieli financiare nejustificate ale statului, considerăm necesar de a reglementa în proiect procedura de apelare la specialiști și experți.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Capitolul IX din proiectul Normelor metodologice privind activitatea echipelor mobile ale Serviciului Vamal

Capitolul IX din proiect reglementează documentarea procedurilor de control efectuată de echipele mobile. Însă, în pofida prevederilor alin. (7) al art. 189/1 din Codul Vamal, autorul omite reglementarea procedurii prezentării de către echipele mobile a rapoartelor privind obiectele controlate și rezultatele obținute. Astfel, nu se asigură transparența activității

echipelor mobile, prin ce se încalcă prevederile articolului 6 al Legii cu privire la prevenirea și combaterea corupției, conform căruia organizarea activității autorităților publice se bazează pe principiile transparenței și obiectivității.

Recomandarea: Recomandăm autorului de a prevedea în proiect procedura prezentării de către echipele mobile a rapoartelor privind obiectele controlate și rezultatele obținute.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Anexa nr. 2 la proiect

Modelul procesului – verbal privind efectuarea controlului vamal de echipă mobilă nu conține rubrica prin care se aduce la cunoștința persoanei supuse controlului drepturile și obligațiile acesteia. Concomitent, nu este specificată procedura contestării acțiunilor sau inacțiunilor organelor vamale. Luând în considerare faptul că aceasta diferă de la procedura contravențională, considerăm necesar de a prevedea expres în modelul procesului – verbal termenul de contestare.

Recomandarea: Întru asigurarea drepturilor persoanelor supuse controlului efectuat de către echipele mobile considerăm necesar de a introduce în modelul procesului – verbal de control rubrica despre aducerea la cunoștința drepturilor și obligațiilor persoanelor supuse controlului, precum și comunicarea termenului de contestare a acțiunilor colaboratorilor organelor vamale.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Tatiana Pavalachi
inspector superior
26 Februarie 2014

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*